

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ” ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“

Утвърдена с Протокол

Утвърждавам:
ДЕКАН

/Док. д-р Георги Папанчев, д.м./

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по

“КЛИНИКА НА ПРОТЕТИЧНАТА ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА“

В катедра: „Дентално материалознание и Протетична дентална медицина“

Специалност “ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”

Образователно-квалификационна степен “МАГИСТЪР”

Професионална квалификация “ЛЕКАР ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА”

Вид на занятията	Семестър	Хорариум-часа Седмично	Хорариум-часа Общо
Лекции	VI, VII, VIII, IX, X	1/1 1/1/1	75
Практически упражнения	VI, VII, VIII, IX, X	2/4/ 4/4/4	270
Общо часа			345 уч. ч.
Форми на контрол	Текущ контрол		Изпит – десети семестър
Кредити (ECTS) -		5+4+4+4+6	23
Извънаудиторна заетост			345 уч. ч.

Варна, 2026

Преподаватели:

1. Доц. д-р Стоян Георгиев Кацаров, д.м.
2. Проф. д-р Методи Захариев Абаджиев, д.м.н.
3. Доц. д-р Десислава Атанасова Константинова, д.м.
4. Доц. д-р Ивета Пламенова Катрева, д.м.
5. Гл. ас. д-р Калина Стоянова Георгиева-Божкова, д.м.
6. Гл. ас. д-р Кирил Георгиев Гогушев, д.м.
7. Гл. ас. д-р Иван Михайлов Денков, д.м.
8. Гл. ас. д-р Преслав Пламенов Пенчев, д.м.
9. Гл. ас. д-р Людмил Христов Матев, д.м.
10. Гл. ас. д-р Делян Красимиров Георгиев, д.м.
11. Ас. д-р Симеон Георгиев Симеонов
12. Гл. ас. д-р Явор Василев Гагов, д.м.
13. Гл. ас. д-р Цветелина Николова Канлиева, д.м.
14. Гл. ас. д-р Димо Красимиров Неделчев, д.м.
15. Гл. ас. д-р Габриела Росенова Кирова, д.м.
16. Гл. ас. д-р Мирослав Стойков Стойков, д.м.
17. Ас. д-р Йорданка Донкова Шекерова
18. Ас. д-р Гергана Ангелова Георгиева
19. Ас. д-р Елина Владимирова Тодорова
20. Ас. д-р Марияна Георгиева Димитрова
21. Ас. д-р Ива Йорданова Йорданова
22. Ас. д-р Михаил Радославов Бъчваров
23. Ас. д-р Аксебер Айханов Мехмедов
24. Ас. д-р Ангелина Георгиева Шишманидова

АНОТАЦИЯ:

Целта на обучението на студентите по Клиника на протетичната дентална медицина е изучаването и практическото усвояване на методите и средствата за предпазване и лечение на дъвкателния апарат. В продължение на 5 семестъра студентите изучават денталните заболявания в областта на зъбопротезирането и естетично и профилактично възстановяване на дъвкателната и говорната функции.

Теоретичното съдържание на курса е разработено върху основите на съвременната физиология и функционалната школа в протетичната дентална медицина, а в клиничната и лабораторна практика използването на ефективни протезни конструкции за възстановяване на оклузо-артикуляционното равновесие на дъвкателния апарат.

Новата програма е актуализирана чрез включването на съвременни методи на лечение и теоретични постановки, които спомагат за формирането на правилно клинично мислене, придобиване на добри професионални умения от бъдещите специалисти и повишаване качеството на обучението по Клиника на Протетичната дентална медицина.

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОЦЕНКА

Форми и методи на обучение: лекции, семинари, дискусии, решаване на клинични казуси, практически обучения.

Форми на оценяване: текущо оценяване, участие в семинари и презентации, коликвиум, тест, практически изпит (с възможност за освобождаване) – изработване на цели протези, теоретичен изпит.

Формиране на оценката: комплексна

Оценяване на практическите умения на студента по време на клиничните упражнения

Полагане на задължителен колоквиум всеки семестър

Покриване на нормативни изисквания за практическа работа, регламентирани по следната точкова система:

	Манипулация	Точки
1	Препарация на зъб	10
2	Опресняване на препарация на зъб	5
3	Снемане на отпечатък	5
4	Ажустиране на корона	2
5	Ажустиране на мост	3
6	Циментиране на постоянна корона, изработена от студента в настоящ семестър	5
7	Циментиране на постоянен мост, изработен от студента в настоящ семестър	7
8	Циментиране на постоянна корона/мост, изработени в предишни семестри или от друг студент	1
9	Сваляне/срязване на постоянна корона/мост	3-5
10	Временна корона по директен метод <i>(Дават се точки за изработването на една, независимо от броя на изработените временни корони)</i>	3
11	Временна корона по индиректен метод <i>(Дават се точки за изработването на една, независимо от броя на изработените временни корони)</i>	5
12	Предадена частична протеза вкл. контролен преглед <i>(включва всички етапи по изработването)</i>	25
13	Предадена тотална протеза вкл. контролен преглед <i>(включва всички етапи по изработването)</i>	25
14	Протеза, която изисква съкратен протокол за изработване	5
15	Определяне на релация като специална предпротетична подготовка	5
16	Диагностичен отпечатък +функционален отпечатък +определяне на МЧР +проба с наредени зъби	10
17	Ребазация/ репаратура на протеза (която не е правена от студента)	5
18	Снемане на анамнеза + диагностичен отпечатък + отливане на модел и попълване на картон на пациента	3
19	План за лечение на клиничен случай с попълнен картон на хартиен носител и фотодокументация на клиничните и лабораторни етапи след завършено лечение (вкл. предложение за най-малко 2 различни варианти за план на лечение)	5
20	Препарация (подготовка) на кореновия канал	5
21	Снемане на отпечатък за целите на индиректното възстановяване на силно разрушени зъбни пълнети	5
22	Ажустиране и фиксиране на лято щифтово пълне	10

Изпълнен норматив за целия курс по КПДМ за допускане до практически изпит: 240 точки, вкл. 30т. от л. сем. от V курс.

Минимум точки за заверка в 3 курс летен семестър (6 семестър): 30 точки

Минимум точки за заверка в 4 курс (летен и зимен семестър) и в 5 курс (зимен семестър): 60 точки за всеки семестър.

Условия за освобождаване от практически изпит:

- 480 точки (справките се подготвят до 6^{та} седмица от летен семестър на 5 курс)
- Сумарна оценка от всички колоквиуми, направени по време на курса на обучение по КПДМ – отличен 5.50
- Документирано представяне на три завършени клинични случаи, представени с фотодокументация
- Явно гласуване от Катедрения съвет .

Точките се отразяват в книжките на студентите в края на всеки семестър и се нанасят в картоните и в листите за норматив в полето, където се попълват асистентите за всеки семестър.

- Полагане на практически изпит в края на X семестър (за студентите, които не са покрили условията за освобождаване)
- Оценка от теоретичен изпит

След завършване на курса на обучение студентите трябва да притежават следните знания, умения и компетентности:

ЗНАНИЯ – задълбочено познаване на морфологията на дъвкателния апарат, включващ зъбите, зъбните редици, пародонта, дъвкателните мускули и темпоромандибуларната става, етиологията и патогенезата на заболяванията на дъвкателния апарат, методи и средства за изследване, предпазване и лечение на пациенти със заболявания на дъвкателния апарат.

УМЕНИЯ – за диагностициране, лечение и профилактика на морфологичните дефекти на зъбната коронка и зъбните редици и възстановяване на естетиката и дъвкателната и говорната функция.

КОМПЕТЕНТНОСТИ – за етиологията и патогенезата, показания и противопоказания, диагностика, профилактика и лечение на заболяванията на

дъвкателния апарат с функционално годни протезни конструкции, отговарящи на съвременните високи стандарти в денталната медицина.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

ЛЕКЦИИ III КУРС (VI СЕМЕСТЪР)

№	Тема	Бр. часа
1	Въведение в клиниката на протетичната дентална медицина. Историческо развитие. Основни цели и задачи на клиниката на протетичната дентална медицина.	1
2	Функционална патология на дъвкателния апарат. Същност, механизъм на проявление и терминология.	1
3	Изследване на болния и попълване на коректна документация. Съдържание и начин на попълване на историята на заболяването.	1
4	Диагноза, прогноза и план на лечение в протетичната дентална медицина.	1
5	Методи за лечение на дефекти на зъбните редици (ДЗР). Класификация на основните видове протезни конструкции. Медико-биологична характеристика и оценка на протезните конструкции за лечение на ДЗР.	1
6	Заболявания и увреждания на дъвкателния апарат – обект на протетично лечение. Мултидисциплинарна подготовка на устната кухина за протетично лечение.	2
7	Протетична профилактика и лечение на дефектите на зъбната коронка (ДЗК)..	4
	7.1. Етиология на ДЗК. Класификация на изкуствените коронки. Лечение на ДЗК с частични и обвивни коронки. Лечение на силноразрушени зъбни корони. Директни и индиректни методи.	0.8
	7.2. Изпиляване на зъбите за обвивни коронки.	0.8
	7.3. Видове отпечатьци и отпечатьчни методи за неподвижно протезиране. Оптичен отпечатък. Видове интраорални скенери.	0.8
	7.4. Предварителното протезиране, като лечебен етап при неснемаемото протезиране.	0.8
	7.5. Ажустиране, фиксиране и снемане на цели коронки.	0.8
8	Протетична профилактика и лечение на ДЗР. Етиология. Патогенеза. Прогноза. Класификация на частичните обеззъбвания. Основни принципи и възможности за протетично лечение при частично обеззъбяване. Предимства и недостатъци на снеманите и неснеманите протезни конструкции.	1
9	Протетично лечение на ДЗР с мостови протези.	3
	9.1. Мостоносители и мостокрепители. Класификация на крепителите.	0.6
	9.2. Частични външнокоронкови крепители – перфорирани лингвални плакети. СОЧ-крепители, некоронкови крепители.	0.6
	9.3. Мостово тяло.	0.6
	9.4. Планиране и конструиране на мостови протези. Конструкционни принципи.	0.6

	9.5. Клиника на мостовите протези. Мостови протези с висящо тяло, с телескоп коронки, големи мостови протези с дъгово стабилизиране, сложни мостови протези, имедиатни мостови протези.	0.6
	КРАЙ НА VI СЕМЕСТЪР	ОБЩО 15 ч.

ЛЕКЦИИ IV КУРС (VII И VIII СЕМЕСТЪР)

№	Тема	Бр. Часа
10	Протетично лечение на ДЗР с частични подвижни протези. Класификация и планиране.	4
	10.1 Клиника на частични сменяеми плакови протези. Принципи на планиране. Клинични етапи.	0.8
	10.2. Клиника на частичните протези – скелетирани частични протези. Конструкционни принципи и планиране.	0.8
	10.3. Комбинирано протезиране-механични стави, фрез техника	0.8
	10.4. Клиника на частичните протези – с телескоп-коронки, по Кемени, частични протези от еластични материали.	0.8
	10.5. Клиника на частичните протези – частични протези с траверси.	0.8
11	Протетично лечение на оклузалното зъбно изтриване и понижената височина на оклузията.	2
12	Протетично лечение след пълно обеззъбяване.	9
	12.1. Изменения в ЛЧО след пълно обеззъбяване – топографско-морфологични, функционални. Показания и противопоказания. Изследване на болния с беззъби челюсти. Лечебен план.	2
	12.2. Предварителен отпечатък. Окончателен отпечатък – методи за функционално ажустирание на индивидуални лъжици и вземане на отпечатък.	2
	12.3. Методи за вземане на функционален отпечатък при затворена уста, вземане на компресионен отпечатък. Определяне на централната позиция на долната челюст. Междучелюстна релация.	2
	12.4. Проба с наредени изкуствени зъби.	1
	12.5. Предаване на целите протези на болния. Контролен преглед. Ребазиране на целите протези. Директни и индиректни техники.	2
	КРАЙ НА VII СЕМЕСТЪР	ОБЩО 15 ч.
13	Протетични лечебни и профилактични методи за възстановяване на пародонта.	5
	13.1. Характеристика на пародонта – резервни сили. Заболявания на пародонта – значение на травмата.	2
	13.2. Краниомадибуларни дисфункции	1
	13.3. Методи за протетично лечение на заболяванията на пародонта. Задачи на протетичното лечение.	2
14	Заболявания и увреждания предизвикани от протетично лечение.	2
15	Цялостна рехабилитация на тотално обеззъбени пациенти. Мандибуларна еластичност. СВСТ. Софтуери за планиране.	2
16	Основи на дигиталната протетична дентална медицина. Лицеве скенери. Интраорални скенери. Адитивни и субтрактивни устройства.	2

17	Преимущества и недостатъци на конструкции от лабораторни композити.	2
18	Феномен на Годон. Етиология, патогенеза и лечение.	2
	КРАЙ НА VIII СЕМЕСТЪР	ОБЩО 15 ч.

ЛЕКЦИИ V КУРС (IX И X СЕМЕСТЪР)

№	Тема	Бр. часа
19	Цикъл "Гнатология и оклузодонтия"	
	19.1 Клинични методи за регистриране на оклузалните контакти.	2
	19.2. Основни централни позиции на долната челюст.	2
	19.3. Гранични оклузии и позиции на долната челюст.	2
	19.4. Кондилна ос и движението около нея в долночелюстните стави.	2
	19.5. Лицева дъга и пренасяне на кондилната ос в артикулатор.	2
	19.6. Видове артикулатори.	3
	19.7. Предимства и недостатъци на различните видове артикулатори.	2
	КРАЙ НА IX СЕМЕСТЪР	ОБЩО 15 ч.
20	Пълен адхезивен протокол за фиксиране на конструкции от литиев дисиликат.	2
21	Аналогов и дигитален прогностичен восъчен моделаж (wax up).	2
22	Предварителни конструкции в неснемаемото протезиране. Прототипи за предварителна оценка на постоянните неснемаеми конструкции. Техники за изработване на временни конструкции. Egg shell техника	2
23	Естетично зъбопротезиране със съвременни материали.	2
24	Назъбни и субтотални протези – показания, видове, клиника.	2
25	Препарационен дизайн и отпечатъчни техники при изработване на конструкции от циркониев диоксид. Прагова и вертикална препарационна техника.	2
26	Прогнозируеми клинични резултати при цялостна естетична рехабилитация на съзъбието.	2
27	Клинични грешки и усложнения в зъбопротезирането.	1
	КРАЙ НА X СЕМЕСТЪР	ОБЩО 15 ч.

УПРАЖНЕНИЯ III КУРС (VI СЕМЕСТЪР)

1	Запознаване с реда за работа в клинична зала. Дентално оборудване и клиничен инструментариум. Провеждане на инструктаж за безопасност. Точкова сисмтема за оценяване на практическата работа.	2
2	Анамнеза, изследване на болен, диагноза, лечебен план и прогноза. Документация.	2
3	Видове отпечатъчни материали и отпечатъчни техники. Диагностични отпечатъци. Вземане на отпечатък (анатомичен, функционален)	2

	едночелюстен с алгинат (демонстрация). Отливане на диагностични модели.	
4-5	Вземане на отпечатък (анатомичен, функционален) едночелюстен с алгинат. Отливане на диагностични модели (самостоятелна работа на студента).	4
6-8	Демонстрация-сканиране и 3D принтиране на подходящ (подготвен) клиничен случай за неснемаема протезна конструкция. Прегледи на пациенти. Анамнеза, изследване на пациента, попълване на документация, диагностични отпечатъци с алгинат. Отливане на диагностични модели. План на лечение. Софтуер GoDento.	6
9-10	Вземане на отпечатък (анатомичен, функционален) едночелюстен с С-силикон. Отливане на работни модели с подвижни пънчета. Включване в оклудатор (артикулатор).	4
11	Колоквиум.	2
12	Вземане на отпечатък (анатомичен, функционален) едночелюстен с А-силикон. Отливане на работни модели с подвижни пънчета. Включване в оклудатор (артикулатор). Поправка на колоквиум.	2
13	Вземане на отпечатък (анатомичен, функционален) едночелюстен с А-силикон. Отливане на работни модели с подвижни пънчета. Включване в оклудатор (артикулатор).	2
14	Полиетерни отпечатъчни материали. Характеристики. Индикации и контраиндикации (демонстрация). Демонстрация-интраорално сканиране.	2
15	Заверка на семестъра.	2
	КРАЙ НА VI СЕМЕСТЪР	ОБЩО 30 ч.

УПРАЖНЕНИЯ IV КУРС (VII И VIII СЕМЕСТЪР)

УПРАЖНЕНИЯ IV КУРС (VII СЕМЕСТЪР)

Упр. №	Тема	Брой уч.ч.
1	Изследване и изготвяне на лечебен план на пациент с ДЗК или ДЗР.	4
2	Предпротетична подготовка на устната кухина на протезното поле за протетично лечение на цялостното обеззъбяване.	4
3	Изпиляване на твърдите зъбни тъкани за цели обвивни корони и мостови конструкции. Видове препарационни граници. Инструментариум.	4
4	Отпечатъчни материали в неподвижното протезиране. Видове отпечатъчни техники (конвенционални и дигитални). Методи за ретракция. Едночелюстен отпечатък от препарирания зъб/и.	4
5	Видове временни конструкция. Материали и методи на изработка. Циментиране на временни пластмасови коронки.	4
6	Видове постоянни изкуствени коронки. Метална проба. Ажустиране и циментиране.	4

7	Протетично лечение на ДЗР с мостови протези. Клинично планиране на мостовите протези. Мостоносители и мостокрепители.	4
8	Клиника на мостовите протези. Препарционни техники при мостови протези.	4
9	Клиника на мостовите протези. Мостови протези с висящо тяло, с телескоп коронки, големи мостови протези с дъгово стабилизиране, сложни мостови протези, имедиатни мостови протези.	4
10	Лечение на ДЗР със сменяеми частични плакови протези с огънати куки -- изработване на частични протези. Предварителни отпечатьци. Индивидуални лъжици и окончателни отпечатьци.	4
11	Колоквиум.	4
12	Определяне и фиксиране на централна оклузия при частични сменяеми протези. Особенности при определяне на дъвкателна равнина, височина на оклузия и централна позиция на долна челюст. Поправка на колоквиум.	4
13	Проба с наредени зъби.	4
14	Ажустиране и предаване на частичните сменяеми протези. Контролен преглед.	4
15	Преглед на документацията на всички случаи от семестъра. Заверка на семестъра.	4
КРАЙ НА VII СЕМЕСТЪР		ОБЩО 60 ч.

УПРАЖНЕНИЯ IV КУРС (VIII СЕМЕСТЪР)

Упр. №	Тема	Брой уч.ч.
1	Протезни конструкции при тотално обеззъбяване. Изследване на пациента. Елементи на цялата протеза. Технология на целите протези. Задържане и стабилизиране на целите протези.	4
2	Лечение на тотално обеззъбяване с цели протези. Предварителни отпечатьци. Ажустиране на индивидуални лъжици и окончателни отпечатьци.	4
3	Определяне на централна позиция на долна челюст при тотално обеззъбени пациенти.	4
4	Проба с наредени зъби и корекции.	4
5	Ажустиране и предаване на целите сменяеми протезите на пациента. Контролен преглед.	4
6	Протетична подготовка при лечение на дефектите на зъбните редици с частични моделно лети скелетирани протези.	4
7	Скелетирани частични протези. Частична протеза с метален скелет. Принципи на планиране.	4
8	Комбинирано протезиране. Комбинирано зъбопротезиране според вида на свързване. Частична протеза с механични стави.	4
9	Частична протеза с телескоп коронки.	4
10	Частична протеза с траверси.	4
11	Колоквиум.	
12	Протетично лечение на пародонта. Селективно изпиляване. Поправка на колоквиум.	4
13	Протетично лечение на пародонта. Шиниране на зъби с увреден пародонт със сменяеми и несменяеми постоянни шини.	4

14	Феномен на Годон. Етиология, патогенеза и лечение.	
15	Преглед на документацията на всички случаи от семестъра. Заверка на семестъра.	
	КРАЙ НА VIII СЕМЕСТЪР	ОБЩО 60 ч.

УПРАЖНЕНИЯ V КУРС (IX И X СЕМЕСТЪР)

УПРАЖНЕНИЯ V КУРС (IX СЕМЕСТЪР)

Упр. №	Тема	Брой уч.ч.
1	Комплексно лечение на дъвкателния апарат с неснимаеми конструкции или комбинирано – неснимаеми и сменяеми конструкции.	4
2	Видове артикулатори и лицеви дъги. Пренасяне на кондилната ос в артикулатор. Включване на моделите в артикулатор.	4
3	Клинични методи за регистриране на оклузалните контакти.	4
4	Аналогов и дигитален прогностичен восъчен моделаж (wax up). Предварителни конструкции в неснемаемото протезиране.	4
5	Прогнозируеми клинични резултати при цялостна естетична рехабилитация на съзъбието.	4
6	Преимущества и недостатъци на конструкции от лабораторни композити.	4
7	Пълен адхезивен протокол за фиксиране на конструкции от литиев дисиликат.	4
8	Протезиране върху имплантати при тотално обеззъбяване. Мандибуларна еластичност.	4
9	Специални методи за лечение след тотално обеззъбяване. Имедиатно протетично лечение.	4
10	Ятрогенни усложнения след протетично лечение.	4
11	Колоквиум.	4
12	Галвано и Captek технологии за изработване на металокерамични конструкции върху скелети от висококаратни благородни метали. Поправка на колоквиум.	4
13	Препарационен дизайн и отпечатъчни техники при изработване на конструкции от циркониев диоксид (копинг техника, CAD/CAM).	4
14	Клинични грешки и усложнения в зъбопротезирането.	4
15	Преглед на документацията на всички случаи от семестъра. Заверка на семестъра.	4
	КРАЙ НА IX СЕМЕСТЪР	ОБЩО 60 ч.

УПРАЖНЕНИЯ V КУРС (X СЕМЕСТЪР)

Упр. №	Тема	Брой уч.ч.
1	Цялостна рехабилитация на устната кухина на болен.	4
2	Клинични грешки и усложнения в зъбопротезирането.	4
3	Изпълнение на норматива на практическата работа за допускане до изпит.	4
4	Изпълнение на норматива на практическата работа за допускане до изпит.	4
5	Изпълнение на норматива на практическата работа за допускане до изпит.	4

6	Изпълнение на норматива на практическата работа за допускане до изпит.	4
7	Изпълнение на норматива на практическата работа за допускане до изпит.	4
8	Изпълнение на норматива на практическата работа за допускане до изпит.	4
9	Колоквиум.	4
10	Изпълнение на норматива на практическата работа за допускане до изпит. Поправка на колоквиум.	4
11	Практически изпит по Клиника на протетичната дентална медицина – изработка и предаване на чифт тотални протези.	4
12	Практически изпит по Клиника на протетичната дентална медицина – изработка и предаване на чифт тотални протези.	4
13	Практически изпит по Клиника на протетичната дентална медицина – изработка и предаване на чифт тотални протези.	4
14	Практически изпит по Клиника на протетичната дентална медицина – изработка и предаване на чифт тотални протези.	4
15	Контролни прегледи на пациентите след изпита. Заверка на семестъра.	4
	КРАЙ НА X СЕМЕСТЪР	ОБЩО 60 ч.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Лекционен материал
2. Балабанов М., Моделно лята кламерна протеза, 2004, изд. Медицина и физкултура, София
3. Кисов Христо К., Изпиляване на зъбите за керамични и металокерамични коронки, 2000, София
4. Кисов Христо К., Отпечатъчни материали и отпечатъчни методи в неподвижното зъбопротезиране, 1998, София
5. Кисов Христо К., Стоматологична керамика, Част I, 1997, София
6. Маккенти М., Цели протези – клиничен протокол, 2001, медицинско издателство „Шаров“
7. Маркскорс Р., Частични протези с моделно- лята основа, 1989, изд. Медицина и физкултура, София
8. Шилинбърг Хърбърт, Основи на неснемаемите зъбни протези, 2001, медицинско издателство „Шаров“
9. Basker R.M., J.C. Davenport, J.M. Thomason Prosthetic Treatment of the edentulous Patient,
10. Carr A.B., D.T. Brown, Mc Cracken's Removable Partial Prosthodontics, Elsevier Mosby, 12th ed. 2012
11. George A. Zarb, Charles L. Bolender, Steven E. Eckert, Rhonda F. Jacob, Aaron H. Fenton, Regina Mericske-Stern, Complete Dentures And Implant-Supported Prosthesis, 12 th edition
12. Hennig Wulfes, Kombitechnik und Modellguss, 2012, Academia dental, International School Bego Germany
13. Johnson Tony, Duncan J. Wood, Techniques in Complete Denture Technology, , 2012
14. Jonson T., D.J. Wood, Wiley Blackwell, Techniques in Complete Denture Technology -, 2012
15. Olivieri Alberto, Marchelo Tiberi, Full denture, , 2018

16. Peter E. Dawson, Functional Occlusion From TMJ to Smile Design-, Mosby Elsevier, 2007

17. Russell J. Stratton, Frank J. Wiebelt, An Atlas of Removable Partial Denture Design, Quintessence book

КОНСПЕКТ **за семестриален изпит по** **Клиника на протетичната дентална медицина** **2026**

1. Функционална патология на дъвкателния апарат. Механизми. Функционална терминология.
2. Изследване на пациент за протетично лечение. Регистрация, анамнеза, екстраорално и интраорално изследване. Параклинични изследвания – образни изследвания; периотест; Т – скан изследване; динамична палатография. Диагнози в протетичната дентална медицина. Прогноза.
3. Класификация на основните протезни конструкции и апарати.
4. Мултидисциплинарна подготовка на устната кухня за протетично лечение на цялостното обеззъбяване.
5. Протетична профилактика и лечение на зъбната коронка. Качества на изкуствените коронки и изисквания от профилактична, функционална и естетическа гледна точка.
6. Видове изкуствени коронки. Класификация. Методи на изработване.
7. Възстановяване на силно разрушени зъби. Директни и индиректни методи.
8. Постоянни изкуствени коронки – частични и цели коронки. Клиника на цели обвивни коронки. Клинични етапи.
9. Прагови методи на изпиляване на зъбите за цели обвивни коронки.
10. Безпрагови методи на изпиляване на зъбите за цели обвивни коронки.
11. Временни конструкции като средство за мекотъканен мениджмънт. Методи на изработване.
12. Оптичен отпечатък. Видове интраорални скенери.
13. Феномен на Годон. Етиология, патогенеза и лечение.
14. Видове отпечатъци и отпечатъчни методи за цели обвивни коронки – предимства и недостатъци.
15. Методи и средства за гингивална ретракция.
16. Ажустиране и избор на материали и техники за трайно фиксиране на конструкциите. Сваляне на целите обвивни коронки.
17. Пълнен адхезивен протокол за фиксиране на конструкции от литиев дисиликат.

18. Керамични коронки. Прескерамика.
19. Конструкции от циркониев диоксид.
20. CAD/CAM технологията в ПДМ.
21. Етиология и патогенеза на оклузалното зъбно изтриване
22. Методи на лечение на оклузалното зъбно изтриване.
23. Протетична профилактика и лечение на частичното обеззъбяване. Етиология. Патогенеза. Прогноза. Класификация на частичните обеззъбявания.
24. Основни принципи и възможности за протетично лечение при частично обеззъбяване. Предимства и недостатъци на снемаетите и неснемаетите протезни конструкции.
25. Протетична профилактика и лечение на частичното обеззъбяване с мостови протези. Терминология, определение, показания и противопоказания.
26. Клинично планиране на мостовите протези.
27. Мостова протеза с крепители металокерамични коронки – показания и противопоказания. Клинични етапи.
28. Мостова протеза с висящо тяло. Планиране, показания и противопоказания.
29. Класификация на снемаетите частични протези.
30. Лечение със снемаета протеза. Подготовка при лечение на частичното обеззъбяване със снемаети частични протези. Анализ на основните фактори. Избор на отделните елементи, принципи на планиране на плакова частична протеза.
31. Клиника на частичните протези. Видове частични протези. Плакови частични протези с огънати куки.
32. Частична плакова протеза с пластмасови куки по Кемени. Частична плакова протеза без куки; с целоти; с бюгелно свързване. Частична плакова протеза от еластични материали.
33. Скелетирани частични протези. Принципи на планиране.
34. Комбинирано протезиране. Комбинирано зъбопротезиране според вида на свързване. Частична протеза с механични стави.
35. Частична протеза с телескоп коронки.
36. Частична протеза с траверси.
37. Травма от оклузия. Клиничен подход. Методи на лечение.
38. Темпоромандибуларни дисфункции.
39. Мястото на ПДМ в лечението на пародонталните заболявания. Посока на разклащане на зъбите. Видове стабилизации.
40. Шиниране на зъбите. Временно – неснематемо и снематемо.
41. Постоянно – неснематемо и снематемо. Показатели, определящи вида на шинирането

42. Профилактика и лечение на цялостното обеззъбяване. Морфологични екстра – и интраорални промени: Функционални промени в дъвкателната и говорната функция.
43. Хирургична подготовка на протезното поле за протетично лечение на цялостното обеззъбяване – операции на лигавицата и костта.
44. Цели протези. Същност, клинични етапи и принципи на функционално протезиране.
45. Видове отпечатьци за цели протези – предварителни и окончателни. Отпечатьчни материали. Лъжици. Отпечатьчни методи. Двигателни тестове на горна и долна беззъба челюст при отворена и затворена уста.
46. Определяне на междучелюстната релация. Методи. Определяне на централната позиция на долната челюст. Методи. Проба с наредени зъби. Предаване на целите протези.
47. Ребазиране на целите протези - методи.
48. Специални лечебни методи след цялостно обеззъбяване – прогнатия, прогения, развити тубери, рефлекс на гадене, микростом, алергия. Цяла протеза с метална плака.
49. Имедиатна цяла протеза.
50. Протезиране върху имплантати при тотално обеззъбяване. Мандибуларна еластичност.
51. Протетично водено имплантологично планиране и лечение.
52. Избор на надимплантатни протетични конструкции в зависимост от дефекта.
53. Дигитална протетична дентална медицина.
54. Естетично зъбпротезиране със съвременни материали. Концепции.
55. Късни протетични усложнения при протезиране върху интраосални имплантати.
56. Увреждания на дъвкателния апарат от протетично лечение. Протетично лечение на някои други увреждания на челюстните стави и дъвкателните мускули. Синдром на Costen.

Практически изпит:

1. Цели протези.

Програмата е актуализирана на Заседание № 60 / 12.4.2016 г. на Катедрен съвет на Катедра „Дентално материалознание и протетична дентална медицина“, Факултет Дентална медицина, Медицински университет – Варна.

Ръководител Катедра ДМПДМ:

/Проф. д-р Марио Милков, д.м./